

Charles Darwin

född 1809, död 1882, privatlärare, en av alla tiders största naturforskare. Hans 1859 utgivna verk om arternas uppkomst bildade epok och följdes av flera banbrytande arbeten. Inte bara inom den biologiska vetenskapen har hans idéer och forskningsresultat fått avgörande betydelse. En hel livsfilosofi åberopar sig på honom, och vilken betydelse hans teori om människans härstamning har för den ateistiska tron belyses t ex av den plats denna teori intar i den "gudlösa bibel" som vid den ateistiska konfirmationen i Östtyskland och andra länder överlämnades åt de unga.

Darwin var en from man, och vad han, den skarpe iakttagaren och realisten, såg av kristen mission under sina forskningsresor, bidrog till att fördjupa hans kristna tro. Om Eldslandet, som han besökte 1833, sade han till missionärer som ämnade sig dit: "Där kan ni ingenting uträtta." När han 30 år senare såg resultaten av deras arbete, erkände han med häpnad över förvandlande makten hos evangelium.

Men redan under samma världsomsegling som på 1830-talet fört honom till Eldslandet, hade han sett något av missionens arbete på Söderhavsoarna och Nya Zeeland och uttryckt sin beundran. Man hade sagt honom att befolkningen på Tahiti genom kristendomen har förvandlats till dystra och tungsinta människor, men han fann själv att "det skulle falla sig svårt att i en folkhop i Europa finna hälften så många lyckliga och förnöjda ansikten". Och om framstegen på Nya Zeeland skriver han: "Detta är överraskande, och det är missionärernas undervisning som är trollstaven." Darwin var betalade medlem av ett missionsällskap.

Ofta påstås att Darwin på dödsbädden tagit tillbaka sin utvecklingsteori. För att med bestämdhet kunna yttra sig i den saken krävs att mot en fyllig bakgrund av hans samlade liv och verk tyda de uttalanden som fått en sådan tolkning. Här är inte platsen för ett försök i den riktningen. Däremot finns fullt entydiga belegg för hans tro på Gud i Kristus och hans kärlek till Bibeln.

Ända från sin omvändelse brukade han använda en hel timme på morgonen till bön och fick då inte störas.

En dam, lady Hope, berättar om sitt besök hos Darwin, när denne låg för döden. Förra gången hon varit där, hade han varit sysselsatt med att läsa Hebreerbrevet. När lady Hope tagit plats på en stol vid hans säng och såg att han hade framför sig en uppslagen Bibel, frågade hon vad han läste. "Hebreerbrevet, fortfarande Hebreerbrevet. Jag kallar den för den kungliga boken". Och han pekade på några ställen och utlade dem. Sedan uttalade han sig om storheten hos Bibeln som helhet. Vidare sade han sig önska, att lady Hope skulle hålla ett andligt möte i ett lusthus i hans trädgård. "Vad ska jag tala om?" frågade hon. "Jesus Kristus och hans frälsning", blev svaret. "Och så vill jag be er sjunga några andliga sånger tillsammans med folket ... Mitt fönster ska stå öppet, och ni ska veta att jag deltar i sången."

(Sven Danell: SAGT INFÖR DÖDEN - BANBRYTARE INOM TÄNKANDE, FORSKNING, SAMHÄLLSORDNING OCH MÄNNISKOVÅRD)